

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

Blanka K a v á n o v á , AÚ ČSAV Brno

Na levobřežní terase říčky Kyjovky (zde Stupavky) v trati "Na kučách" v jihovýchodní části katastru obce Bohuslavice byly při hloubení rýhy plynovodu zachráněny techniky archeologické expedice v Mikulčicích 3 kostrové hroby 8.-9. stol., uložené v orientaci Z-V. Kromě předmětů zřejmě osobního vlastnictví (jehelníček, velký železný nůž, ocílka, železný hrot) v nich jako milodary byla přiložena skupina kamenných úštěpů za lebku a vajíčko.

Na již známém slovanském birituálním mohylníku v trati "Šotnery" byl v květnu 1989 zahájen systematický výzkum. Lokalita leží na mírném jižním svahu přibližně v polovině výšky kopce "Lískovec" mezi obcemi Bohuslavice a Nechvalín, nad údolím Stupavky a jejího pravého přítoku. Počet mohyl může být upřesněn pouze výzkumem, neboť některé mohylové násypy hlavně v jihovýchodní části mohylníku jsou nízké a často splývají; prozatím bylo zaznačeno 43 mohyl. Pohřebiště má protáhlý tvar s delší osou SZ-JV, v severní části jsou převážně větší a vyšší násypy, největší mohyly obklopují volné prostranství nepravidelného tvaru. Sondami nebyla v těchto místech zachycena souvislá kulturní vrstva. Na severním okraji uzavírá pohřebiště výrazně oválná mohyla č. 36 o rozměrech 13x8 m, orientovaná téměř Z-V (malá odchylka ZJZ-VSV). Při výzkumu byla na podloží rozpoznána 20 cm silná vrstva s pozůstatky spálených kostí, uhlíků a drobtů mazanice. Tyto nálezy se soustředily ve střední části mohyly a hlavně v přilehlém úseku obvodového příkopku, zde byly i střepy středohradištního období. Vrstva však zasahovala pod celý násep a nebyly zde objeveny stopy kostrového hrobu.

Kromě této mohyly byly zkoumány i č. 31 a 28, obsahující kostrové hroby. Pod mohylou č. 31 byl hrob ženy v dřevěném sarkofágu, hluboký 190 cm pod úrovní podloží. Na povrchu mezi hrobovou jámou a východním okrajem náspu byly očištěny fragmenty nádoby v mělké jamce. Na prstu pravé ruky měla zemřelá bronzový plechový prsten se štítkem, u pánve železný nůž. Pod náspem mohyly č. 28 se rýsoval mimořádně rozlehlý hrobový zásyp 275x120 cm. Hrobová jáma se sice ke dnu poněkud zužovala, přesto v hloubce 250 cm má rozměry 247x90 cm. Na dně ležela kostra muže se zbytky dřevěné rakve, vně hlavy a dolních končetin byly v plochém dně zahloubeny zářezy jako pozůstatek dřevěné konstrukce. U kostry byl nalezen železný nůž a po pravé straně lebky 5 velkých hlemýždích ulit.

Plocha mohylníku byla magnetometricky proměřena, násypy mohyl se projevíly velmi výrazně, stejně jako sekundární narušení mohyl č. 17, 12, 23 a 25, kde se na plánu anomálií objevily i druhotné skládky zeminy. U mohyly č. 15 s viditelným obvodovým příkopem se soustřeďují magnetické anomálie v pravidelných útvarech. Mohyly v jihovýchodní části pohřebiště se magnetometricky projevíly slabě, s úchylkami, případně se vůbec neprojevíly.

Jihozápadní okraj mohylníku lemuje příkop ve směru JV-SZ, pokračuje dále k SZ a po přibližně 500 m navazuje na dosud v terénu viditelný val s příkopem na úpatí srázu pod vrcholem kopce. Vně tohoto valu bylo povrchovým sběrem zachyceno slovanské středohradištní sídliště. Příkopem a valem byla vedena sonda, která ověřila umělý původ tohoto útvaru, hloubku a tvar příkopu, nebyly však nalezeny žádné střepy. Ani náhodně vedené sondy na vrcholu kopce uvnitř příkopu obehnané plochy neumožnily kulturní zařazení této opevněné lokality. Pouze

terénní návaznost na mohylník a sídliště vede k předpokladu, že se jedná o slo-
vanské hradiště, v mnoha rysech obdobné hradišti sv. Klimenta u Osvětiman.

S l a w i s c h e G r ä b e r f e l d e r i n K y j o v - B o h u -
s l a v i c e (B e z . H o d o n í n) . Im SO-Katasterteil der Gemeinde
wurden 3 Körpergräber aus dem 8.-9. Jh. gerettet; bei den in W-O orientierten
Skeletten lagen steinerne Absplisse, ein Ei, ein eisernes Messer, eine eiserne
Spitze, ein Feuerstahl und ein Nadelbehälter.

Die systematische Grabung des biritualen slawischen Hügelgräberfeldes NW
der Gemeinde deckte drei Grabhügel, wahrscheinlich aus dem 9. Jh. ab, davon zwei
mit einem Körpergrab und einen mit Überresten des Brandritus. Die Körpergräber
waren sehr tief (190 und 250 cm unter dem Niveau des Liegenden), WO orientiert,
die Skelette waren in hölzernen Schreinen beigesetzt. Bei ihnen wurden eiserne
Messer, ein Bronzering und Schneckengehäuse gefunden. Bei Gr. 31 am Niveau
des Liegenden zwischen dem östlichen Rand der Aufschüttung und der Grube, hat
man Fragmente eines Gefäßes in einem seichten Grübchen gereinigt, bei Gr.28
Scherben in der Aufschüttung gefunden.

An das Hügelgräberfeld knüpft ein Graben- und Wallsystem rund um den Berg-
gipfel (Kulturzugehörigkeit nicht festgestellt) und außerhalb der Befestigung
eine mittelburgwallzeitliche Siedlung.

RETTUNGSGRABUNG IN KYJOV-NĚTČICE (Bez. Hodonín)

Blanka K a v á n o v á , AÚ ČSAV Brno

Ende des Jahres 1988 wurden bei der Errichtung von Ingenieursnetzen Körper-
gräber aus der Mittelburgwallzeit auf einer Lößterrasse oberhalb der links-
ufrigen Aue des Fließchens Kyjovka, Flur "Pod starú horú", am Nordrand von Kyjov
(Ortsteil Nětčice) zerstört. Technische Kräfte der archäologischen Expedition
aus Mikulčice bargen hier zu Beginn des Jahres 1989 insgesamt 8 Gräber, die
durch Funde (eiserne Lanzenspitze, 2 bronzene Ohrringe, Gefäß) in das 9. Jh.
datiert sind, und 2 prähistorische fast fundlose Gruben, vermutlich Vorrats-
gruben.

FORTSETZUNG DER ERFORSCHUNG MITTELBURGWALLZEITLICHER GRÄBER IN LITENČICE (Bez. Kroměříž)

Helena C h y b o v á , Muzeum Kroměřížska, Kroměříž

(Tab. 5)

Das Ergebnis der dritten Grabungsetappe des mittelburgwallzeitlichen Gräber-
feldes in Litence war die Erfassung von 30 Körpergräbern. Neuerdings wurden
Überreste von Grabhügelaufschüttungen indentifiziert, die ursprünglich scheinbar
die meisten Gräber der Nekropole überdeckten. Aus ihrem Inhalt gewann man Scher-
ben, kleine Knochen und Bruchstücke verkohlter Hölzer. Ähnlich, wie in den
vorherigen Grabungsetappen, sind die Gräber in kurzen Reihen und Gruppen

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis